

גורד הדיבר

לע"נ הטהורה של מורנו ורבינו עט"ר הגה"צ מרן רבי משה יעקב ווייס בן הגה"ק רבי אברהם צבי זצ"ל נלב"ע ח"י בטבת תשע"ב

זמני כניסת ויציאת השבת			
הדה"נ	מוצ"ש	ר"ת	
6:35	7:34	8:10	ב"ב
6:20	7:33	8:12	ירושלים

יו"ל ע"י בית המדרש הגדול "היכל אברהם צבי" נוה אחיעזר

בנשיאות מורנו הגאון רבי יצחק ישעי' ווייס שליט"א גאב"ד נוה אחיעזר

רח' נחשוני 3 (מאחורי ביתנים 7-9), נוה אחיעזר בני ברק

עש"ק פרשת ויקרא ב' בניסן תש"פ, גליון מס' 518

נושא לפרשת השבוע

משיעוריו של הגאון רבי יצחק ישעי' ווייס שליט"א

גאב"ד נוה אחיעזר – בני ברק

הדברים נכתבו להגדיל תורה ולהאדירה, ולא להלכה למעשה

הרהורי דברים על תפקידנו לעת כזאת

קטונתי מלהביא דעה, אבל כמדומה לי בעת הזאת, שיאמר כל יהודי בלבו, כעין הדברים הנ"ל:

רבנו של עולם, אב הרחמן האוהב אתנו תמיד, ואוהב כל יהודי באשר הוא שם. מביט אני סביבי ורואה שהנך חפץ בעת הזאת שנעל שערי בתי הכנסיות ובתי המדרשות, ויתפלל כל אחד בשרונו לבו את תפילות השבת והחול ביחידות, או במקום האפשר ברחוב העיר ובחצירות, כשהגופים מרוחקים זה מזה לפחות שני מטר, כפי שהורו חכמי התורה. אם כן נקיים בשמחה רצונך זה, ובזכות מילוי רצונך זה, נזכה כולנו יחד לבריאות הגוף והנפש ולגאולה שלימה במהרה. ואף ביחידות.

עצת היצר לעבור על הוראות אנשי הרפואה והרבנים

ושמעתי על אחד מגדולי הדור שעבר, ששמע על אדם שהיה חולה מסוכן, וציווהו הרופאים לצורך רפואתו לאכול מאכל איסור. ולא רצה לשמוע בקולם. ואמר הגדול ההוא:

הפלא ופלא! מה רב כחו של היצר הרע! אדם זה, במצבו כעת פטור מתר"ב מצוות, ומצווה אך ורק במצוה אחת 'ונשמרתם מאוד לנפשותיכם' פיקוח נפש'. מצליח היצר לפתותו לעבור על המצוה היחידית שמצווה בה, כדי לעשות את אשר אינו מצווה בו כעת כלל וכלל.

כך גם קורה לנו לעת הזאת. היצר מפתה אותנו לעבור על דברי הרבנים והרופאים, כדי 'לקיים' מצוות אשר לא צווה בהם לעת כזאת. ועובר בכך על המצוה הנדירה היחידית, שרק כעת יכול כעת לקיים בהידור.

וכבר אמרו, שעל כל העבירות יכול אדם לחזור בתשובה, מלבד על מה שעבר על המצוה לשמור את עצמו ולקיים מצות 'וחי בהם', ולא חלילה שימות בהם. שהרי כיון שמת, עבר הזמן ונעלו בפניו דרכי התשובה.

חייבים לעשות כרצון הבורא לעת הזאת

המצב הנוכחי שנמצא בו עם ישראל, יחד עם כל אנשי תבל, מעלה בזכרוננו את מה שסיפר לי הרה"ח רבי ישראל יעקב דוידוביץ ז"ל, מיקירי שכונתנו לפני כחמישים שנה.

בהונגריה בתקופת מלחמת העולם השנייה, בטרם נכבשה על ידי הנאצים, שאז ההונגרים האזרחיים התגייסו לעזר לנאצים והשתתפו ושמחו להשמיד רח"ל את היהודים הי"ד. גזר השלטון האנטישמי ההונגרי חובת גיוס לחיל העזר [=מונקא טאבור] על כל הגברים היהודים. ובתוך כל המגויסים גויס גם הרה"ח הנ"ל, שהיה אברך משי תלמיד חכם מופלג. כמובן שעם גיוסם אולצו המגויסים לגלח זקנם וללבוש מדי צבא, והועסקו בעבודות כפיה שונות, תחת פיקוד קצינים הונגרים נבערים. למזלו היה הקצין שהופקד על יחידתו, מן המיעוט הנדיר של קצינים שלא הראו רשעתם ושנאתם לפיקודיהם היהודים, ולא התעמרו בהם. ולכן בפרוס יום הכיפורים נעתר לבקשת פיקודיו, ואיפשר להם להכנס לעיר הסמוכה קרעצקי, כדי להתפלל את תפילות היום הקדוש עם יהודי העיר שלא גויסו.

בליל כל נדרי דרש רב העיר האדמו"ר רבי חנוך העניך מאיער זצ"ל [חתן הקדושת יום טוב מסיגעט, ואבי האדמו"ר רבי ח"ל טייטלבוים זצ"ל מסאסוב, מייסד קרית ישמח משה], ומתוך כאב אמר:

רבנו של עולם, אב הרחמן האוהב אתנו תמיד, ואוהב כל יהודי באשר הוא שם. מביט אני סביבי ורואה קבוצה של אברכי משי חסידיים תלמידי חכמים, שאולצו לגלח זקנם ולהופיע לתפילה בבגדי צבא, תחת בגדי לבן של יום כיפור, אם כן מבין אני שלעת כזאת הנך אוהב צורה ולבוש זה, ורצונך שיהודים אלו יראו כך, גלוחים ולבושים במדי צבא. אם כן מתוכם אבחר את שלשת חשובי הקהל שיעמדו סביבי עם ספרי התורה בעת אמירת 'כל נדרי', כמנהג. - ובחר ברה"ח הנ"ל ושנים מחבריו.

תפקידנו בשעה זו

מה שנראה בעת הזו שנעלו שערי היכלי התורה, ונאסרה התכנסות עם זרים, שרצון הבורא שמצוות החינוך שנצטוונו בה (דברים יא, ט): וְלִמְדֶתֶם אֹתָם אֶת בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בִּם בְּשִׁבְתְּכֶם בְּיָתְכֶם וְגו', שמאז תקנת יהושע בן גמלא שעמד ותיקן שיהיו מושיבין מלמדי תינוקות בכל מדינה ומדינה ובכל עיר ועיר (בבא בתרא כא, א), מתקיימת בדרך כלל בעיקר על ידי שלוחינו מלמדי התינוקות והר"מים, חזרה כעת להיות מוטלת על כל אחד ואחד מאתנו, בכבודו ובעצמו. שהרי זכינו וילדינו כשתילי זיתים סביב לשולחנו. נתאזר בגבורה וסבלנות, שאולי בעקבות המצב היא מעט נדירה כעת, ונקדיש שעות יקרות ללמוד עם בנינו ובנותינו, ולחבב עליהם את העיסוק בתורה שמגינה ומצלי, ולבקש ולהתפלל מעומק הלב אל אבינו שבשמים, שיבטל מעלינו כל גזירה קשה, ולהראות להם דוגמה אישית בהעברה על המידות, ולהרבות אהבה ואחוה בין בני הבית, ובקבלת כל מה דעביד רחמנא לטובה.

סגולה בדוקה להנצל בעת הזאת

ואביא כמה עצות והדרכות שאמרו חז"ל שמהראוי לעשותם ולקיימם בעת הזאת שבה רח"ל החרב מונפת, ואין איש יודע עד אימתי ועל מי. אמרו במסכת ראש השנה (י, א): אמר רבא, כל המעביר על מדותיו [רש"י: שאינו מדקדק למדוד מידה למצעים אותו, ומניח מדותיו והולך לו, כמו אין מעבירין על המצות..., מניח והולך לו], מעבירין לו על כל פשעיו [רש"י: אין מדת הדין מדקדקת אחריה, אלא מנחתן והולכת], שנאמר נשא עון ועבר על פשע, למי נושא עון, למי שעובר על פשע. ומספרת שם הגמרא: רב הונא בריה דרב יהושע חלש, על רב פפא לשילי ביה. חזייה דחליש ליה עלמא [שהוא במצב גסיסה], אמר להו: צביתו ליה זוודתא [רש"י: הכינו לו צדה לדרך, מה היא צידת המתים, תכריכין]. לסוף איתפח [רש"י: נתרפא]. הוה מיכסיף רב פפא למיחזייה [התבייש רב פפא להראות לפניו]. אמרו ליה [לרב הונא בריה דרב יהושע], מאי חזית [מה ראית בשעת הגסיסה, לפני שחזרת והבראת]. אמר להו: אין, הכי הוה [שבאמת נידון בבית דין של מעלה וגזרו שבה זמנו להסתלק מן העולם]. ואמר להו הקדוש ברוך הוא, הואיל ולא מוקים במיליה, לא תקומו בהדיה [רש"י: לא תדקדקו אחריי], שנאמר נשא עון ועבר על פשע, למי נושא עון, לעובר פשע. - הרי שבהעברה על המדות, קונה אדם לעצמו חיים, אף אם גזר עליו חלילה להסתלק מן העולם. אם כן מהלחץ והמתח שיש בשהיה בבידוד או בשיבה בבית זמן ממושך עם בני הבית, נגזרת טובה גדולה, שניתנת לו מידי פעם ההזדמנות להעביר על מידותיו ולזכות בחיים לו ולכל בני ביתו.

המעביר על מידותיו פעמים רבות יכול להגן גם על

אחרים

ואסיים בסיפור נחמד על דו"ר הגה"ק האמרי יוסף מספינקא צוק"ל, ששמעתי מזקני מו"ר הרה"ג צ"ר רבי אברהם צבי ווייס צ"ל בעל ברכת אברהם:

בעת אשר החל דו"ר הגה"ק האמרי יוסף מספינקא צוק"ל לנהל עדה, יצא שמעו למרחוק כצדיק נשגב ופועל ישועות, שרבים נושעים מברכותיו, והיו נוהרים אליו מאות מבקשי ישועה ונושעים בזכות ברכותיו ותפילותיו. וכששמע זאת אחד מתלמידי החכמים אשר בצעירותו למד עם האמרי יוסף בשיבת הרה"ק רבי שמעלקא

מסעליש צוק"ל, התפלא מאוד לשמוע את הניסים והישועות שפועל חבר נעוריו, ולא התעצל ונסע לספינקא לבקר את ידידו, ושהה שם מספר ימים, ונדהם לראות שאכן השמועה ששמע ובא, נכונה היא, ומופתים מתגלגלים לרוב אצל הרה"ק האמרי יוסף. לכן פנה בשאלה אל הרה"ק: תמיהני, הן שנינו למדנו יחד בשיבה, וכמדומה לי שאולי אני הייתי נחשב בחור מצטיין יותר ממעלתו, וכעת אני רואה שאני נשארתי בגדר אברך תלמיד חכם, ותו לא, ואילו מעכ"ת עלה ונתעלה למדרגות רמות ביותר, והוא פועל ישועות בקרב הארץ, מניין השיג כחות נפלאים אלו.

השיב לו הרה"ק: ידידי וחברי היקר, צדקת בכל דברך, ותמיהתך במקומה. אולם אסביר לך הן זוכר אתה בוודאי שנינו למדנו בשיבה את השולחן ערוך. והנה השו"ע מביא פעמים רבות שנחלקו הפוסקים בדבר הלכה, הללו אוסרים והללו מתירים. ובמקומות אלו מסיק השו"ע פעמים רבות 'והמקל לא הפסיד'. מאידך במקומות הרבה מסיק 'והמחמיר תבוא עליו ברכה'. והנה אתה בחרת לך דרך חיים והנהגה נכונה, שבכל מקום שאמרו והמקל לא הפסיד, הנך מקיים עצת השו"ע והנך מקיל בדבר. ואכן מתקיימים דברי השו"ע ואינך מפסיד מאומה. והנך אברך תלמיד חכם יקר. אבל אני בחרתי לי דרך אחרת, ובכל מקום שמיעץ השו"ע 'והמחמיר תבוא עליו ברכה', הנני מקיים עצתו, ובכל פעם באה אלי ברכה נוספת בגלל החומרה שאני מחמיר. ועל ידי כך מצטברים אצלי ברכות רבות מאוד, שלי עצמי אין צורך במספר גדול כזה של ברכות. על כן אני מחלקם לבאות לבקש ממני ברכה וישועה, ואכן הברכה שהבטיח השו"ע עושה פירות, והם נושעים על ידי הברכה שהענקתי להם. - אף אנו נאמר, יש לנו כעת הזדמנו מיוחדת, להעביר על מידותיו פעמים רבות מאוד, להעביר על פשע ולצבור נשיאת עוון. עד כדי כך שנוכל להעניק מנשיאות עוון רבות אלו גם לכל הסובב לנו והקרובים ללבנו, ולגרום גם להם שינצלו מכל צער וצוקה בעת הזאת, ויזכו לבריאות איתנה ולחיים ארוכים וטובים, אמן כ"ר.

<p>חיים יצחק אייזיק לנדא בן חובת מדרג משה חיים ל"ב אלול רב אב"ד רבני ברק</p>	<p>שבת צבי רוזנבלט רב אב"ד רבני ברק</p>
<p>בית, רח"ט ניסן תש"פ</p>	
<p>לך עמי בא בהדריך וסגור דלתך בעדיך לכל תושבי עירנו ישמרו צורנו ויגן עליהם</p>	
<p>המצב בעולם בכלל ובארצנו הקדושה בפרט משתנה כל הזמן ומה שהיה נכון לאתמול כבר אינו מתאים למצב של עכשיו. לפי תורות האחרונים על בריאות הציבור ולאחר קשר שהיה לנו עם רופאים מומחים בתחום בריאות הציבור, והתפזר המור בקהילות שונות, הוצר לנו שישנו חשש פננה ממשית ברחמנות וספגש אנשים גם במספר מועט, ויעלו להתחמיר בחלכות פיקוח נפש, ולהישמע בצורה מוחלטת לתורות המתפרסמות ע"י משרד הבריאות.</p>	
<p>פונים אנו בזה לכל הקהל הקדוש</p>	
<p>בקושי התוריד להתפלל במקום פתוח לגמרי, תחת כיפת השמים, עשרה כלבד, וירדוק 2 מטר בין אחד לשני, באם לא מצליחים לשמור על כל אחד מהחללים, חייב כל אחד להתפלל בביתו בידודות, ולא להתקול כלל וכלל. על הנבאים לסגור את בתי הכנסת ובתי מדרשות. ונשמרתם מאד לנפשתיכם, ולא תעמדו על דם רעיו, דוחה תפילה במניין, דוחה טבילה במקוה, אזהרה מיוחדת לכל אחד ואחד שעל פי תורות אנשי בריאות הציבור חובת בידוד עליו שלא יקל ראש בזה חז"ל, מתוהב הוא לבודד עצמו ולא ייצא מפתח ביתו כלל : ולא יכניס עצמו לספק גרמא בנפשות חיו. נחפשה דרכינו ונקהרה ונשובה אליך, כי ימנע פשוטה לקבל שכר. וגדולה תשובה שמביאה רפואה לעולם. ורפוא כל בשר יפילא לעשות, ישמע שועתנו, וימחר רפואתנו, ויהיה נאולתנו.</p>	
<p>חיים יצחק אייזיק לנדא רב אב"ד רבני ברק</p>	<p>שבת צבי רוזנבלט רב אב"ד רבני ברק</p>
	